

N G U Y Ê T K Ý

(*trường ca*)

*

Một ngày bình thường
trôi qua
Một ngày bất bình thường
rồi cũng trôi qua
Có khác gì nhau,
cũng vẫn chiếc túi hành trang cũ
Hai mươi bốn giờ -
không nặng không nhẹ,
không nghèo cũng không giàu hơn.
Ta đầu tắt mặt tối,
ta phè phỡn nhàn hạ,
ta rỗng như chiếc bình đã hút hết sữa
Đã từng không dám nhìn thẳng vào mặt trời,
ngay cả khi đang nhật thực
Từng không dám nhìn thẳng vào bóng đêm -
kẻ đã không biết bao nhiêu lần
bị tố giác là đồng lõa với tội ác
Cũng đã từng không dám
nhìn thẳng vào sự nhập nhoạng
thiên thần và ác quỷ,
trắng không ra trắng

đen không ra đen.
Những gánh nặng vô hình
cùng bao thứ hành lý không rõ tuổi tên
thường trực cưỡi lên cổ,
đè trên vai và trĩ sau lưng
cùng với tác động của lực vạn vật hấp dẫn
Đầu không cúi
vai không thỏng
và lưng không khom xuống mới thật là lạ
Hôm vớt tất cả
tra hết về cụ Newton,
ngẩng mặt lên đã ngày cuối đông
“Đôi má em nhuộm hồng / Co ro màu áo đỏ...”
Tuổi đời sống ta ngắn vội đến không ngờ.
Ngày trôi về đâu,
ngày đi tìm ai
Lạnh lùng ngang với thần chết
lại cũng phúc hậu sánh ngang ông già Noel
Ngày gõ cửa nhà tôi
gõ cửa nhà anh
nhà người
và tất cả
Rồi nhờ đêm gởi giùm tin nhắn
“Bây giờ là hai mươi bốn giờ”.

*

Tháng giêng.
Phơ phất mưa bay
Vui buồn nhận đủ
tỉnh say thất thường
Ngộ ra

hương vẫn là hương
Đâu từ xó chợ đầu đường cũng nên.

Vô duyên

Thèm được bắt đền

Đôi ba ly rượu để mềm môi chơi

Nhìn ta nhìn bạn nhìn đời

Đẹp thêm chút xíu đã lời.

Đúng không.

Lan đào cúc huệ mai hồng

Cùng em khoe sắc phô hương một trời

Riêng ta hết đứng lại ngồi

Nhớ lạ lòng đóa dã quỳ.

Kỳ chưa.

Tình tang...

Lòng lắt phát mưa

Lơ ngơ tình lạnh cho chừa.

Tháng giêng

Trả treo vui sướng ưu phiền

Lời ăn lỗ chịu

tọa thiền riêng ta.

*

Tháng hai

Tết nhứt chực ngay sân nhà

Một năm kiết xác vẫn bày rượu ra

Bánh tét bánh chưng thịt quay hoa quả

May mà dây pháo lâu rồi cho qua.

Hàng họ thăm nom trao lời vàng ngọc

Thường ngày gặp nhau mặt lạnh hơi tiền

Tảo mộ gia tiên thút tha thút thít

Xong đó quên đó tạc thù huyền thuyên.

Dung dăng mùa con trai đi lấy gỗ
Vô phép vô tác rắng của ông bà
Rừng rồi thành đồi đồi như nấm mộ
Húi trọc long lóc đá ngầm mấp mô.
Chim chóc quên hót thoi chuyền cãnh mai
Quy luật cung - cầu mạnh ngang bão tố
Nửa vút bờ sông nửa nằm hè phố
Còn đâu ở núi tìm về ngắm chơi.
Bái biệt rời quê kẻ ngược người xuôi
Lo tìm cái ăn tứ phương bươn chải
Lời giận lời thương người đi kẻ ở
Có thể nhớ quên lam lũ phủ mờ.
Dẫu gì thì gì vẫn đương mùa hoa
Sân trước vườn sau ngát hương rực sắc
Đỏ thừa nắng xuân xót cay trong mắt
Quẹt giọt tình mình rò rỉ tình vơi.

*

Tháng ba
Đình làng tất bật
Cháu con vọng ngưỡng quay về
Ngàn chuyện trên trời dưới đất
Râm ran dài theo ngõ quê.
Người người hướng về đất Tổ
Rùng rùng hậu duệ vua Hùng
Góc trời khói thiêng lan tỏa
Biết ai nhớ để dặn lòng.
Chị tiễn cháu về nhà chồng
Cười khóc buồn vui không rõ
Đám cưới quê thường mắc nợ
Chắc gì mùa này trả xong.

Đạp xe dạo phố lòng vòng
Quán lạ quen không dám ghé
Vợ ngồi yên sau nhắc khẽ
Hầu bao cạn từ hôm qua.
Nhớ đột xuất chuyện hồi xưa
Hết hàng, còn tem phiếu tét
Ra cửa hàng cân ký thịt
Hú bạn bè bù khú chơi.
Không dung lòng dạ bời bời
Mẹ ném con ra cửa sổ
Tàu đang chạy hết tốc độ
Mong kịp đến ga đúng giờ.
Tin đưa tiếp tục cuộc đua
Giành phiếu quyền tiền khẩu chiến
Nhà Trắng cơ hồ chao liệng
Tìm người kế nghiệp trị vì.
Quê mình đình đám lễ nghi
Tình tiền thử tài toan tính
Kẻ luyễn quýnh người đủng đỉnh
Ngày qua không nói không rằng.

*

Tháng tư
Lũ ve tập hát đồng ca
tiễn chân bọn trẻ
Những tán phượng cháy
ăn hôi nắng lửa trưa hè
Những bài giảng gấp gáp
thấp thoáng bóng dáng vườn xoài
ao đình
lũy tre thời thơ bé

Kèm những dự định toan tính thời thượng
văn - thơ - nhạc - họa trăm bề.
Trong hàng tử người bất chợt nhớ quê
Có thằng ta lưng chừng nhớ và không nhớ
thường lóng nga lóng ngóng
Những khoản phải chi xô vào đồng lương
chôm chôm như sóng
Tung bọt trắng hình hai lòng bàn tay.
Quanh quần đây thôi cũng không hiem người
say và giả say
Cười và giả cười
mếu và giả mếu
khóc và giả khóc
chỉ có trời hiểu thấu
Bia rượu thuốc lá cà phê toàn đắng
lại là những món hủ
Có thể chấp thêm cánh
cho những lời thuộc loài không biết bay.
Gấp gáp người về từ bên trời Tây
Ra tòa tranh tụng thắng kiện
giành lại căn nhà gởi nhâm cô cháu họ
Người cửa rộng nhà cao đất thẳng cánh cò
lại thẳng thừng vứt bỏ
Ui chu cha đau nhứt cả đầu.
Xui rủi gặp mùa mưa nắng thất thường
một người thân lặn đạn lao đao
Vẫn cố bám
dù biết theo con tôm sù có ngày tu sớm
Vẫn vui nghề vui mình vui đời
như chẳng hề vương bận
Vô tư cười mà rằng,
Hoàng thiên bất phụ hảo tâm nhân.

Có người tỉ mẩn tóm từng câu thơ
bất tẩm gội làm lễ tẩy trần
Hiu buồn những em gái quê lên thành
vết bùn không tẩy nổi
Tắm bia bọt hộp đêm nhớ gáo nước mát
lu hời quê ngoại
Tui cần tiền,
i'm sorry, anh cứ việc cần thơ.

*

Dắt díu nắng mưa dung dăng dung dẻ
Buồn vui bất chợt như hồi thiếu niên
Tình chỉ ngoài mặt đùa vẫn vui vẻ
Tháng năm
Khác mấy tháng tư mà phiền.
Thương Myanmar chịu cơn bão giạt
Thuyền nát nhà tan người chết một trời
Thương dân mình đội sóng giá cao ngất
Lông chổng tiền - hàng gánh mướt mồ hôi.
Nhẹ dạ tin người theo âm dương thuyết
Cả tin rồi mình hậu kiết tiền hung
Triết học Á Đông quả nhiên siêu việt
Hèn gì ta đương tỉnh chuyển sang khùng.
Vẫn cố nhớ dãy số pin cài thẻ
Sạch túi còn rút tạm mấy đồng lương
Bạn ta ô-kê mừng ta vẫn trẻ
Viết thơ tình chưa ngủi thấy mùi ươn.
Tháng năm
Nghĩa là phải năm tháng nữa
Có cơ bày sinh nhật để mà chơi
Ngày được phép (khỏi cần xin) thả cửa
Cứ việc buồn vui mặc sức khóc cười.

Ngày đêm năm ngòì đêm hoài cứ thiếu
Hóa ra vài tháng bạn bỏ ta đi
Còn làm bầm đồ bố lão bố lêu
Mấy mùa trôi xơ múi chẳng được gì.
Phượng rủ ve trình tấu chương rả rích
Nhắc trường xưa, thầy cũ, lũ thứ-ba
Bạn thường mắng tuổi lớn tính con nít
Sai chỗ nào gân cổ cãi người ta.

*

Tháng sáu
Tìm mình
hai mươi tám năm xưa
Cây rùng may mắn còn queo
cũng đủ hai mươi tám mùa thay lá
Những chân trần
ngực sần
da sạm
lưng gù
vai ná
Giờ còn hiếm hơn mun gỗ lim hương.
Bàn rượu bạn bè vẫn râm ran
tình thương mến thương
Mi tớ mày tao
nhắc nhau Mận Đào Cúc Huệ
Thuở mai rùng
còn nhiều như nương ngô rẫy lúa
Thời mắng le mười món
luộc xào kho gỏi canh chua...
Thương trường âm ào
đồ xô kẻ bán người mua

Vật giá leo thang
từ giá vàng-đen
vàng-trắng
vàng-vàng
gia tăng kỷ lục
Ông bạn văn già tới hạn hợp đồng
hì hà hì hục
Dọn kho sách cũ
kịp bàn giao chìa khóa nhà mình
cho chủ mới đương ngáp ruồi
chống nạnh đứng bên hiên.
Bỏ lại sau lưng tất thảy sầu phiền
Dạ chắc tim đầy thủng tha thủng thỉnh
Gặp lại bạn cũ
hồi khổ rách áo ôm
tính liền tiền lính
Trang sức bằng mấy khối u ác u lành
vẫn tay bắt mặt mừng
cười vui bỡn cợt với thời gian.
Còn hay có một người anh
bay quên theo gió núi mây ngàn
Có một người em đốt nến sinh nhật
mong hâm nôi tình từ lâu lạnh nguội
Phớt lờ mọi lời thỉnh cầu
tình bạn tình yêu sống lâu muôn tuổi
Rằng tự nhiên phải gần đã gần
phải xa cố níu càng xa.

*

Tháng bảy
Khép lại mùa Euro 2008

Chỉ một quả bóng thoi
cũng bắt bao kẻ cười người khóc
Ai đột quy cứ đột quy
ai treo cổ cứ treo cổ
ai hò reo cứ hò reo
Cùng với hàng trăm triệu người
ta trắng đêm năm ngời
chong mắt ăn theo.
Chớm thu
Nha Trang đất trời hanh heo
Bất chợt mát mẻ
khi từ năm châu đổ về hăng hà người đẹp
Những hoa hậu vườn
không dung môi mép hiền khô
khép váy một phép
Trố mắt nhìn
dỏng tai nghe
dù chỉ xì xà xì xô từ các Diễm-tiên-cô.
Đồng làng gió mưa lạ đến không ngờ
Nóng lạnh thất thường
nhức mỏi đau đầu
khụt khà khụt khịt
Vẫn mừng cho nông dân quê mình
đương mùa cây lúa đón đòng
ngóng ngó nước mương bò trườn
thậm thò thậm thụt
Điện đóm chập chờn
bất kể
đêm ngày khi có khi không.
Có người thỏa mơ được một khoảnh sân
Hôm coi nới xong
ngồi ngắm sao trời suốt đêm

không chịu ngủ
Ba mươi năm ở tập thể
chuyện đời
chuyện người
buồn vui nhận đủ
Vẫn còn thiếu một chái nhà riêng
chỉ thi thoảng hiện trong thơ.
Thời @
mở mạng nhìn thẳng vào mắt nhau
không dung kiểu lập lò
Anh ra anh
em ra em
yêu ra yêu
bạn ra bạn
Hỷ nộ ái ô phập phù
ai lạc đục nạ dòng
phát ngán
Bóng hình sờ sờ ra đó
vờ vịt mà chi trò đuổi bắt trốn tìm.
Hôm nửa tỉnh nửa mê
giật mình vắng nghe lời chim
“Có khách... Có khách...”
Hóa ra mèo lười chực ăn trộm mỡ
vụng về
lạch bà lạch bạch
“Hỡi tử cao, kính dày
Vùng ơi, mở ra!”.
Hăm hở đến luống ca luống cuống
giấc mộng kê gà
Nhớ cứ vẫn nhớ
quên vẫn cố quên
thứ gì ăn thì ăn

thứ gì cúng thì cúng
Nước mắt đàn ông –
đá ném ao bèo,
nước đổ lá sen lá súng
Chỉ tội lũ cá
đớp say môi
rớt cuộc chỉ no hơi.

*

Tháng tám
Phan Rang nắng thiêu
Cô đơn em ăn mình nơi đâu
Đất khát đang mơ về vạt cỏ non
điểm lốm đốm vài bông hoa dại
Em mơ gì đôi mắt héo ngàn lau.
Con sóng cười lấp lánh ánh kim cương
Thứ hàng hóa không bán mua đôi chác
Chỉ có rặng san hô chào mời
những cánh cò kỳ hồ lang bạt
Đứng đỉnh bước chân nghệ sĩ
mang mang phiêu sương.
Này em có mắt ta trên lá
Soi tìm em
bằng chùm tia X, Y hay Z nào đó
có gì xài nấy
Cô đơn em bập bênh
tháng sáu – tháng tám – tháng mười
Mộng và thực chia đều
năm mươi / năm mươi.
Nợ tiền chồng chất
nợ tình chất chồng

Em giấu mình
bằng găng tay, kính râm,
khẩu trang và mũ bảo hiểm
Người dù vô tình cứ vẫn nhận ra
nỗi cô đơn màu tím
Và chuẩn bị đón em bằng khúc nhạc dạo
“Trời mưa bong bóng bập bồng...”
Con chim xanh đã ngủ quên bên bể lọc
Mơ giấc mơ thường trực
cơm - áo - gạo - tiền
Gồng gánh thàng tám trên đôi vai gầy rộc
Nắng vẫn hồn nhiên tự nhiên như nhiên.

*

Tháng chín
Lá mới ngẩn ngơ
trườn theo gió trên vòm cây
Đã thôi râm ran tiếng ve
từ hôm rơi cánh phượng cuối mùa
Để bù lại cho người
cho tôi
và em
những con đường biết hát
Bằng nhịp chân rộn ràng
hòa tiếng trống âm vang.
Cái nắng chang chang
vẫn cứ đứng đưng với tháng chín
Đốt mọi thứ
với lửa bản nháp / ví dụ nhỏ của sa mạc
Xương rỗng tùm tùm cười
lộ lộ những con mắt đỏ dã tràng

Vọng ký ức
chơi trò trốn tìm hoa cỏ lông chông.
Phan Rang ngộp thở
Hương hoa sữa rủ nhau
long nhong khắp phố
Đuổi hương ngọc lan cao chạy xa bay
Đuổi người cuồng chân
bằng thứ mùi gậy nôn mưa.
Chợt nhớ cách gì
một lùm hoa com nguội
Một tán táo dại
một vạt cỏ gà
Thanh thảo nằm ngời
mặc tình thương
và tha hồ nhớ
Xa lắc lơ thuở cắp sách đến trường
ngày hai buổi
ê a đến thuộc lòng
tản văn “Tôi đi học”.
Ùn tắt
những lo toan thường trực
và không thường trực
Những người đàn ông chờ vợ lâu hơn
vì khoảng thời gian dạo chợ
Có dịp làm thơ
về giá cả nóng lên như nắng
Và chọn hợp âm la thăng
làm chủ đạo
Chợ - Đời - Ca.

*

Tháng mười mưa,
nắng,
hoặc cả mưa lẫn nắng
Chẳng can dự gì đến trái tim
tình yêu
ngọt ngào và cay đắng
Nóng lạnh, bùn lầy và ráo tạnh
đều có tiềm ẩn minh triết riêng
Không loại trừ giả và chân,
thật và hư
cả ta và em.
Tháng của nến tắt rồi sáng,
hoa tươi rồi héo,
hình rồi chỉ còn có bóng
Chỉ một người đeo khổ nạn
hơn một phần tư thế kỷ
chân xiêu, gối lỏng
Thường xuyên trượt ngã lăn quay
trầy trụa trong đồng ngôn từ
Những con chữ thi thoảng mọc cánh
cong mình hoa mỹ
và biến nhanh
bằng chuỗi liên móc ba,
liên móc tư.
Tháng nào ngày giận
đêm thương,
tháng nào kẻ quên
người nhớ
Thô kệch như những viên đá
xếp chồng lên nhau
và thanh khiết có hồn
như hòn non bộ

Dã quỳ hoa
hay dã quỳ cỏ
rất có thể
phụ thuộc vào sự đầy vơi
của cái dạ dày
Ngơ ngác ngay lẫn ranh
bước chân du lãng
và nhịp đều một hai, một hai.
Ngày trôi...
kẻ ngấp nghé ngũ tuần
người chuẩn bị hoài thai
Chỗ rách đang vá
liếc trộm chỗ lành bị xé
Phiên chợ đời không còn lạ
món vừa đá bóng vừa thổi còi
Rất mực vô tư
phè như cua
và ngang như ghe.
Tháng mười không của riêng ai
ta có bóng ta,
em có bóng em
Đi suốt ba mươi một ngày
từ năm này
qua năm khác
Kèm nhau qua sinh - lão - bệnh - tử
thủy chung như âm nhạc
Khi bốc đồng như rốc,
lúc dịu dàng réo rắt khúc bình ca.

*

Đã khác tháng mười một xưa

quá nhiều
Ta thậm chí không còn nhận ra hoa
dù phải nhờ đến lược gương
bới hương tìm sắc
Ong bướm đã dần xa,
một trăm phần trăm rồi quên
là cái chắc
Sá gì mấy tờ bản thảo thơ
lăn lóc tiêu điều
đau chẳng buồn rên,
oan chẳng buồn kêu.
Đã khác thảng xưa quá nhiều,
cả ta nữa
phải không đã quý
Bao năm qua đất trời vẫn chịu mưa lụt,
triều cường,
vẫn bão lũ đó thôi
Và trái đất vẫn quay.
Người chết đã chết,
người sống vẫn đang ráng sống
Thơ văn nhạc họa
cùng hàng tỷ thứ ăm bà lẫn khác
vẫn rùng rinh chào bán
gọi mời.
Chợt nhớ và thăm hỏi
mắt người đỡ héo hơn tí chút nào chẳng
Ngoài hiên mưa cứ mưa,
quán xá cứ cà phê tí tách
và rượu bia cứ rót
Kẻ để thư giãn,
kẻ để quên đời,
kẻ dùng làm phương tiện để ton hót

Nước mắt ta đã đóng băng,
mùi đã quỳ cắm cờ xỏ giày
hoặc thặng xe chó kéo
trượt chơi.
Một bữa say ngất ngưỡng
bước lơ ngơ
mồm hát vu vơ
như thằng bệnh down thể nhẹ
Bởi ngấm men đời đã hóa rượu,
lượm nhặt những tin yêu quá date
bóp gỏi làm môi
Hoa đã hiện nguyên hình
chỉ là đài
là cánh
là nhụy
là phấn
và chút hương dành khoe mẽ
Thôi tiếc chi một thời hăng hái,
hùng hục
lùng xục
tìm kính lúp để sẫm soi.

*

Tháng mười hai
vô can / ep-xi-lon tuổi trời tuổi đất
Chỉ tội người đầu óc lũng bùng
bụng đánh lô tô
chân chạy lòng vòng
Đành lổ hẹn với đào mai,
ta mấy năm liền thấy đều xin khát
Chờ cụ Giá ngất ngưỡng

cúi xuống xoa đầu:
“Tội nghiệp chú mày không!”.
Bi hài những ngày cuối năm
kẻ cười rầu người khóc vui,
hỗn độn nhùng nhằng thật giả
Bạn ta ngồi trầm ngâm
thi thoảng xuống xề
“Trời lập đông chưa em?”
Đã bảo không khóc nữa,
không nói nữa
sao nước mắt cứ chảy
Hệ lụy của cuộc chiến lì lợm
bất phân thắng phụ óc và tim.
Sắp xếp điểm danh tháng ngày
chuẩn bị vào shop sắm áo mới
Thương những tháng ngày lạc đường
hoặc ngủ quên
không kịp về dạo chợ hoa xuân
Lão xà ích đánh xe tam mã
dậm chân lắc đầu
kêu ca không thể chờ nổi
Tốp lính mũ phi nhanh về cung cấp báo
có quá nhiều thằng bé / con bé lọ lem.
Mùa tắm gội
dọn mình bằng cữ cà phê quán
vách tre mái lá
Những giọt đen sánh rơi chậm
loang đăm chiêu
thua được, mất còn
Bản-ngã-đồ rồi tinh rồi mù
không rõ quen hay lạ
với các đường biểu diễn

cong queo queo quọ
Không chắc ta hay bạn
đã sướng quá vỗ đùi đánh đét,
quả nhiên no mát ngon
giận mất khôn.
Điều bất thường
hay bình thường
tùy
kẻ nghĩ tới con trai
người nhớ về con gái
Soạn sửa bắt tay dọn đường
vượt đầm lầy,
sa mạc,
rừng hoang
Bằng chiếc rìu cùn của bố
và túi gạo nhỏ của mẹ
Mơ chung giấc mơ
Rô-banh Hut / An Tiêm / Rô-bin-xơn.

*

Một ngày bình thường
trôi qua
Một ngày bất bình thường
rồi cũng trôi qua
Hai mươi bốn giờ -
không nặng không nhẹ,
không nghèo cũng không giàu hơn.
Chỉ một phút qua đi
đã ghi thêm một tuổi
Chưa dứt hội bon chen
rối rắm cuộc cờ người

Vẫn dành góc cọt ðua
í ới í a
ðại ca tiểu muội
Mặc kệ hai thứ tóc trên ðầu
chí chóc cãi nhau
ðến chán thì thôi.
Một thương
tờ lịch cuối
không muốn rời lối xưa xe ngựa
Mười thương
ta di-gan long ðong
bèo dạt mây trôi
Chấp nhận ký hợp ðồng
bốn mươi năm
vác ô ði / về ngày hai bữa.
Chỉ một phút qua ði
ðã ghi thêm một tuổi
Tôi nằm vắt tay lên trán
cười tủm mà rằng,
Ông tạo khéo ðua ðai.

2007-2008

Nguyễn Vi